

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ВО ГРАДБА

Во овие услови изразите ќе ги имаат следните значења:

- "осигурувач"** – САВА осигурување а.д. Скопје;
"договорувач на осигурување" - лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување;
"осигуреник" - лице на кое имотот му е осигурен и на кое му припаѓаат правата од осигурувањето;
"премија" - износ кој се задржува, односно плаќа за осигурување по договор за осигурување;
"сума на осигурување" - износ на кој имотот, односно имотниот интерес е осигурен, ако од содржината на договорот за осигурување не произлегува нешто друго;
"лист на покритие" - потврда која привремено ја заменува полисата;
"полиса" - документ на договорот за осигурување.

СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

- (1) Договорот за осигурување се склучува врз основа на потполнет прашалник од страна на осигуреникот.
- (2) Осигурувачот може, по примањето на потполнетиот прашалник да бара дополнувања и објаснувања. Договорот за осигурување е склучен кога договорните страни ќе ја потпишат полисата за осигурување.
- (3) Одредбите за склучување на договорот за осигурување се користат и кога ќе се измени постоечкиот договор за осигурување, освен во случај на измени на условите или тарифите за осигурување.
- (4) Договорот за осигурување на објекти во градба може да го склучи изведувачот на работите или нарачателот на работите доколку постои имотен интерес или договорна обврска да го осигури објектот од опасностите наведени во договорот за изградба.
- (5) Со склучување на договорот за осигурување според овие услови не престануваат меѓусебните обврски на нарачателот и изведувачот на работите кои произлегуваат од договорот за изградба и од техничките упатства, предмерења, ценовникот и останатите прописи, кои се составен дел од договорот за изградба.

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 2

- (1) Предмет на осигурување се:
  - 1) градежни објекти во изградба (новоградби, доградби, надградби, поправки, адаптации);
  - 2) градежен и инсталационен материјал, градежни делови и електро-машинска опрема кои се наменети за вградување исклучиво во осигурениот објект, а нивната вредност е опфатена во пресметковната вредност на објектот;
  - 3) опрема и помошни објекти за изведување на градежниот објект (помошни згради, бараки ѕидани или дрвени складишта, работилници, подвижни скелиња, ресторани и сл.), чија вредност е во целост опфатена во пресметковната вредност на градежниот објект, освен постојаните основни и обртни средства на изведувачот на работите.
- (2) Ако во договорот за осигурување посебно е договорено и е пресметана дополнителна премија, осигурувањето ги покрива:
  - 1) веќе постоечките објекти и делови на објектот во градба на или во кои се изведуваат доградби, надградби,

поправки или адаптации и предметите во нив како и градежни и занаетчиски предмети кои ги презел изведувачот на работите (постоечки објект);

- 2) постоечки објекти кои од осигурениот објект во изградба се оддалечени 5 метри или помалку;
  - 3) помошен градежен материјал (градежно дрво, дрвени монтажни елементи и сл) и алат во употреба, како и опрема и помошни објекти за изведување на објектот во изградба кои воопшто не се или се само делумно опфатени во пресметковната вредност на објектот во изградба;
  - 4) стационарни (усидрени) пловни објекти (чамци, сплавови, понтони) и предметите на нив за време на изградбата на вода или на крајбрежјето;
  - 5) предметите на работниците освен готови пари, часовници, технички предмети (камери, фотоапарати, мобилни телефони, преносни - лаптоп компјутери и сл.), хартии од вредност, документи и скапоцености;
  - 6) трошоци за пополнување на природни или поради штета настанати вдлабнатини и трошоци за довозување или насипување на однесениот материјал до проектираната конфигурација, односно до границата пред настанувањето на штетата (осигурување на „прв ризик“);
  - 7) деловно - техничка документација, вклучувајќи ја и градежната книга (осигурување на „таксирана вредност“).
- (3) Предмет на осигурување не се:
- 1) нестационарни (не усидрени) пловни објекти, копнени моторни возила и приколки, самоодни работни машини и воздушни летала од сите видови, како и предметите на/во нив;
  - 2) предмети за време на превоз вон градилиштето;
  - 3) готови пари, часовници, технички предмети (камери, фотоапарати, мобилни телефони, преносни-лаптоп компјутери и сл.) хартии од вредност и скапоцености;
  - 4) градежни објекти кои според проектот се предвидени за уривање;
  - 5) основни и обртни средства на изведувачот на работите, инвентар и потрошен материјал (бараки, контејнери инвентар во канцеларии, во работнички ресторани и во работнички станови и сл), кои не служат за непосредна градба на осигурениот објект.

ОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ

Член 3

- (1) Осигурувањето според овие услови покрива уништување или оштетување на осигурените предмети поради следните основни опасности:
  - 1) пожар, удар на гром, експлозија, луња, град, паѓање на воздушни летала, манифестација и демонстрација, дожд, излевање на вода, замрзнување, мраз и снег, снежна лавина, зарушување на земјиште, слегнување на тло;
  - 2) градежна незгода;
  - 3) неспретност, невнимание или лоша намера.
- (2) Ако во договорот за осигурување посебно е договорено и е пресметана дополнителна премија, осигурувачот ја надоместува и штетата која ќе ја предизвика една или повеќе од долу назначените опасности:
  - 1) поплава, порој, високи и подземни води;
  - 2) провална кражба;
  - 3) лизгање и одрон на земјиште;

- 4) општа одговорност на изведувачот на работите според важечките посебни Услови за осигурување на одговорноста на изведувачот;
- 5) одговорност на изведувачот на работите за грешки при изградба за штети во гаранцискиот рок според важечките посебни Услови за осигурување на одговорност за грешки при изградба за штети во гаранцискиот рок;
- 6) земјотрес според важечките услови за осигурување на земјотрес.

Осигурени се само опасностите кои се назначени во полисата и за кои е пресметана дополнителна премија.

(3) Кога ќе настане осигурен случај според овие услови, осигурувањето го покрива и исчезнувањето на осигурените предмети и трошоците за чистење, уривање и превезување во врска со настанатиот осигурен случај на осигурениот предмет.

(4) Осигурувањето не ги покрива штетите поради:

- 1) договорни казни (пенали);
- 2) кршење на техничките прописи, упатства, нормативи, стандарди или одлуки на техничката инспекција;
- 3) временски влијанија кои согласно со годишното време и локалните и вообичаените услови требало да се предвидат;
- 4) посредна штета или загуба поради настанување на осигурен случај (загубена кирија, загубена добивка, намалување на вредноста на оштетениот предмет и сл.);
- 5) штета заради естетски недостатоци;
- 6) штети кои осигуреникот му ги пријавува на осигурувачот на крајот на изградбата како список на недостатоци (технички прием) и штети за кои не е можно да се утврди причината, обемот и датумот на нивното настанување.

(5) Осигурувачот не е должен да надомести штета од било каков вид, ако таа е директно или индиректно предизвикана од:

- 1) војна, инвазија, дејства на странски непријатели, непријателски или воени операции (без оглед дали војна е објавена или не), граѓанска војна, буна, револуција, востание, граѓански немири, имајќи го во предвид учеството во, или големината на востанието, воената или узурпаторската сила;
- 2) некое дејство на тероризам. За примена на ова исклучување дејство на тероризам значи дејство, вклучувајќи но не и ограничување на употреба на сила или насилство и/или закана со нив на лице или група на лица, без оглед дали дејствуваат сами или во корист на или во врска со било која организација(и) или влада(и) обврзани со политички, религиозни, идеолошки или етнички цели и причини, вклучувајќи и намера да се влијае на влада и/или да се изложи јавноста или дел од јавноста под страв;
- 3) биолошка или хемиска контаминација. За примена на ова исклучување контаминација значи контаминирање, труење или превентива и/или ограничување на употреба на објект поради влијание на хемиски и/или биолошки материји;
- 4) проектили, бомби, гранати и военоексплозивни средства.

(6) Исклучени се штети, загуби, трошоци и надоместоци од секаков вид директно или индиректно настанати од, како последица или во врска со дејство превземено за контрола, превенција, санирање, угушување или на било кој начин се однесува на точките 1,2,3 и 4 од став 1 од овој член.

(7) Ако осигурувачот потврди дека поради исклучоците од став 5 или 6 од овој член, штетата, загубата, надоместокот или трошокот не се покриени со осигурувањето, товарот за докажување на спротивното паѓа на осигуреникот.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПОЖАР

Член 4

(1) Пожар е оган кој настанал вон местото определено за палење и оган кој ова место го напуштил и може понатаму да се развива со својата сопствена сила.

(2) Не се смета дека настанал пожар и осигурувачот не е во обврска да надомести штета:

- 1) ако осигурениот предмет е уништен или оштетен поради изложување на корисен оган или топлина заради обработка, преработка или за други цели (на пр. пеглање, сушење, варење, загревање и сл.) или поради паѓање или фрлање во огниште (печка, шпорет и сл.);
- 2) ако на осигурениот предмет настане штета со осмадување, опржување или со прегорување, од цигара, пура, направа за осветлување, електричен грејач, жар и сл.
- 3) ако бидат уништени или оштетени осигурени електрични машини или електрични водови поради дејство на електрична енергија, пренапон или загревање поради преоптеретување, атмосферско влијание и слични појави. Меѓутоа, опфатени се штетите од пожар кој би настанал од дејство на електрична енергија и кој после престанувањето на тоа дејство самостојно се развивал.

(3) Осигурувањето не ја покрива штетата на оџаците, која настанала во врска со нивната функција.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД УДАР НА ГРОМ

Член 5

(1) Осигурувањето ја покрива штетата што на осигурените предмети ја предизвикал гром со делување на сила или топлина како и штетите од удар на предмети соборени од громот (директен удар).

(2) Осигурувањето не ја покрива штетата:

- 1) на електричните машини, апарати и електрични водови поради дејство на електрична енергија: пренапон или загревање поради преоптеретување и атмосферско влијание (статичка напетост и индукција поради атмосферски празнења и сл.) и
- 2) штетата што ја предизвикал громот со пренос на електрична енергија по електричните водови.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ЕКСПЛОЗИЈА

Член 6

(1) Експлозија е ненадејно манифестирање на сила заснована на тежнение на пареа или гасови да се прошират. Експлозија кај садовите под притисок (котли, цевки и др.) постои само кога сидовите на садот се во толкава мерка искинати да настанува моментално изедначување на внатрешниот и надворешниот притисок.

(2) Осигурувањето не ја покрива штетата поради:

- 1) минирање кое ќе го изврши осигуреникот во рамките на неговата дејност или во рамките на дозволената дејност на трети лица;
- 2) експлозија во просторот за внатрешно согорување (цилиндер на мотор),
- 3) експлозии кои се нормална појава во процесот на производството;
- 4) експлозивно избувнување од печките и сличните апарати;
- 5) експлозија од биолошки карактер;
- 6) пробивање на звучен ѕид;
- 7) експлозија на садовите под притисок (котли, цевки и сл.) поради дотраеност, истрошеност или прекумерни наслаги на рѓа, бигор талог, тиња на садот, а покриена е штетата на другите осигурени предмети поради експлозија на садот.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ЛУЊА

Член 7

(1) Луња е ветер што дува со брзина од најмалку 17,2 м во секунда или 62 км на час и со силина од најмалку 8 степени според Бофоровата скала. Се смета дека дувал ветер со оваа брзина и јачина во пределот каде се наоѓа осигурениот предмет, ако ветерот кршел гранки и стебла или оштетил редовно одржувани објекти. Во случај на сомневање осигуреникот мора да

ја докаже брзината и јачината со извештај од Републичкиот хидрометеоролошки завод.

(2) Осигурувањето ја покрива штетата која ќе настане на осигурените предмети поради непосредно делување на луњата, со директен удар на предмети соборени или носени од луњата или со нанесување на снег, дожд, град или други наноси преку отворите што ги направила луњата.

(3) Осигурувањето не ја покрива штетата:

- 1) поради навлегување на дожд, град, снег или други наноси низ отворени прозорци или други отвори кои постојат на зградата;
- 2) поради навлегување на дожд, град, снег или други наноси врз стварите што се наоѓаат на отворено (на купови, стогови и сл.), под настрешници или во отворени згради;
- 3) на надворешна фасада (малтер или боја) на слабо одржувани или дотраени згради.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ГРАД

Член 8

(1) Осигурувањето ја покрива штетата што ќе настане кога градот со директен удар ќе го оштети осигурениот предмет така што ќе го скрши, прекрши, продупчи, ќе открие дел, или пак ако осигурената ствар пукне или ја промени формата поради ударот на градот. Покриена е и штетата која ќе настане поради продирање на град и дожд низ отвори кои ги направил градот.

(2) Осигурувањето не ги покрива штетите:

- 1) поради навлегување на дожд и град низ отворени прозорци или други отвори кои постојат на зградата;
- 2) на надворешна фасада (малтер или боја) на слабо одржувани или дотраени згради.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПАЃАЊЕ НА ВОЗДУШНИ ЛЕТАЛА

Член 9

(1) Осигурувањето ја покрива штетата која ќе настане кога воздушното летало од било кој вид (моторно летало, едрилица, хеликоптер, ракета, балон и сл.) односно делови или предмети од него ќе паднат на осигурениот предмет или ќе удрат во него.

(2) За воздушни летала не се сметаат макети на летала и различни пиротехнички средства.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД МАНИФЕСТАЦИЈА И ДЕМОНСТРАЦИЈА

Член 10

(1) Манифестација односно демонстрација е масовно, организирано или спонтано јавно покажување на нерасположение на група граѓани. Покриени се штети што настанале поради манифестација или демонстрација само ако таа била претходно пријавена кај надлежните државни органи.

(2) Се смета дека настанал осигурителен случај кога манифестантите односно демонстрантите, на било кој начин ги уништиле или оштетиле осигурените предмети (со акти на кршење, рушење, демолирање, палење и сл.).

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ИЗЛЕВАЊЕ НА ВОДА

Член 11

(1) Осигурувањето ја покрива штетата поради:

- 1) неочекувано излевање на вода од водоводни и канализациони цевки, од уреди за греење на простории со топла вода и пареа, како и од апарати и уреди кои се приклучени на водоводна мрежа поради оштетување (кршење, прскање или дефект на уредите за управување и сигурност) на тие цевки односно грејни тела и уреди;
- 2) избивање на пареа од цевки и уреди за топла вода и парно греење поради оштетување (кршење, прскање или дефект на уредите за управување и сигурност) на тие цевки и уреди.

(2) Осигурувањето не ја покрива штетата:

- 1) поради излевање на вода од отворени славини и олуци и олучни цевки;
- 2) поради дотраеност, истрошеност и корозија;
- 3) поради габи;
- 4) поради губиток на вода и загубена добивка;
- 5) на залихи на материјал и опрема, наменети за изградба ако тие не се складирани најмалку 10 см од нивото на тлото;
- 6) поради лошо одржување на водоводната и, одводната мрежа, уредите за греење со топла вода и другите уреди како и поради немарна и недоволна заштита од смрзнување, запушување и сл.;
- 7) поради прскање или кршење на цевките и уредите под дејство на мраз (смрзнување).

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД СМРЗНУВАЊЕ

Член 12

(1) Осигурувањето ја покрива штетата која настанала на осигурените ствари поради неочекувано делување на мраз во неочекувано време, како и штетата која ќе настане при изведувачето на градежни работи осетливи на мраз, доколку се преземени соодветни мерки за заштита за работа во зимски услови.

(2) Осигурувањето не ја покрива штетата која ќе настане при бетонирање, зидање, фасадирање и други градежни работи осетливи на мраз, што се изведуваат непосредно пред и во време кога според територијалните и временските услови треба да се очекува смрзнување, односно не се преземени соодветни мерки за заштита на работа во зимски услови.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД МРАЗ И СНЕГ

Член 13

(1) Осигурувањето ја покрива штетата која ќе настане на осигурените предмети поради тежина, притисок или удар на мразот или снегот.

(2) Осигурувањето не ја покрива штетата што ќе настане поради минарање на мраз и снег.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД СНЕЖНА ЛАВИНА

Член 14

(1) Осигурувањето ја покрива штетата настаната на осигурените ствари поради движење на снежна лавина откината од планински страни.

(2) Осигурувањето ја покрива и штетата предизвикана од воздушен притисок создаден од снежна лавина.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ДОЖД

Член 15

(1) Осигурувањето ја покрива штетата која на објектот во изградба ќе ја предизвика дожд со плакнење или накусување. За дожд според овие услови се сметаат врнежи со количина која за време од 1 час изнесува најмалку 15 мм, односно 15 литри на м². Во случај на сомневање осигуреникот мора да ја докаже количината на дождот со извештај од Републичкиот хидрометеоролошки завод.

(2) Осигурувањето не ја покрива штетата која ќе настане:

- 1) ако дождот продира низ незаштитени отвори на објектот;
- 2) на градежниот, занаетчискиот, инсталациониот материјал и опремата која е наменета за вградување во осигурениот објект и се наоѓа на отворен, незаштитен простор;
- 3) на површини на земја, тампони, насади и тревни површини.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ЗАРУШУВАЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕ

Член 16

(1) За зарушување на земјиште според овие услови се смета непредвидено и ненадејно кршење на околната стенска маса и нејзиното зарушување во подземните простории при што земјаниот односно стенскиот материјал го оштетил или затрупал осигурениот предмет.

(2) Осигурувањето ги покрива и трошоците за отстранување на насипаниот, урнатиот или откинатиот материјал, но најмногу во ширина на еден метар од осигурениот објект во изградба.

(3) Осигурувањето не ги покрива трошоците за санирање на тлото и затрупување до првобитната конфигурација на теренот од кој се зарушил земјаниот или стенскиот материјал, доколку не е поинаку договорено и не е пресметана дополнителна премија.

(4) Осигурувањето не ја покрива штетата поради зарушување настанато како последица:

- од направени пропусти во пресметката или во изведувањето на работата;
- на постепено деформирање на подградбата поради набавување на околниот материјал.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД СЛЕГНУВАЊЕ НА ТЛО

Член 17

(1) Слегнување на тло според овие услови е вертикално слегнување на тлото под осигурениот градежен објект како последица од градежна незгода или геолошко влијаније.

(2) Осигурувањето не ја покрива штетата доколку:

- 1) пред почетокот на изградбата не бил извршен преглед на тлото во поглед на неговата носивост;
- 2) тлото било оптоварено повеќе отколку што било предвидено со проектот.

(3) Осигурувањето не ги покрива трошоците за санирање на тлото.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ГРАДЕЖНА НЕЗГОДА

Член 18

(1) За градежна незгода според овие услови се смета непредвиден и од волјата на изведувачот на работите независен настан кој има како последица оштетување или уништување на осигурените предмети поради:

- 1) грешка во изведување на работите;
- 2) деформирање и кршење на монтажната опремата;
- 3) превоз или пренос на подрачјето на градилиштето;
- 4) грешка во техничко - пресметковните основи, статичките и други пресметки, изработката на нацрти и упатства за изградба;
- 5) грешки во конструкцијата;
- 6) грешка во материјалот;
- 7) паѓање и удар.

(2) Градежна незгода се смета за непредвидена доколку изведувачот на работите, со оглед на техничкото знаење и можностите на градежната техника не можел ниту бил должен да ја предвиди.

(3) Во никој случај осигурувањето не ги покрива дополнителни трошоци за повторно проектирање, пресметки, подобрувања, потребни засилувања, или за изработка на нови нацрти кои се потребни за санација или отстранување на настанатата штета.

(4) Не се смета дека настанала градежна незгода ако штетата настане поради:

- 1) тоа што работите се изведувале поинаку отколку што е определено во договорот за изградба или работите се изведувале со недостатоци или со употреба на несоодветен материјал;
- 2) пропуштање на вообичаените испитувања на земјиштето и пропуштање на преземање на потребните заштитни мерки;
- 3) примена на проектирање и постапка во изведување на градежните работи, конструкции или материјал, кои не ги испробала, испитала и одобрила некоја овластена организација или техничката инспекција.

(5) Доколку во текот на работите на изградбата на осигурениот објект или по завршувањето на работите осигурениот,

изведувачот на работите дознае дека дошло до остварување на некоја прикриена или видлива грешка во техничко - пресметковните основи, пресметката, материјалот или конструкцијата, која би можела да предизвика оштетување или уништување на осигурениот објект, тој е должен на своја сметка да ги санира или обнови деловите од објектот кои заради тоа би можеле да се оштетат или уништат. Доколку осигуреникот не ја направи потребната санација или обнова во смисла на одредбите на овој став, а осигурената опасност се оствари, како последица на грешките, осигуреникот го губи правото за надомест на штета.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД НЕСПРЕТНОСТ, НЕВНИМАНИЕ ИЛИ ЛОША НАМЕРА

Член 19

(1) Осигурувањето според овие услови ја покрива штетата која ќе настане на осигурените предмети поради неспретност, невнимание или лоша намера на вработените кај осигуреникот односно на другите лица што се осигурени со истиот договор на осигурување.

(2) Штетите поради неспретност, невнимание или лоша намера на вработените се покриени со осигурувањето само ако осигуреникот секој настан комисијски го утврдил и ја определил причината, причинителот и времето на случување на настанот.

(3) Штетите предизвикани со лоша намера, осигуреникот е должен да ги пријави на надлежниот орган.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПРОВАЛНА КРАЖБА

Член 20

(1) Осигурувањето ја покрива штетата која ќе настане поради провална кражба:

- 1) на неврадениот градежен, занаетчиски и инсталационен материјал и опремата која е наменета за вградување во осигурениот објект;
- 2) ги отвори материјалот и опремата која е веќе вградена во објектот во изградба.

(2) Се смета дека настанала провална кражба доколку сторителот:

- 1) провали во заклучени простории на осигурениот објект со разбивање или обивање на врати и прозорци односно со провалување на таваници, сидови и подови;
- 2) ги отвори заклучените простории со лажан клуч или некое средство кое не е наменето за редовно отклучување;
- 3) го отклучил просторот каде што се наоѓаат осигурените предмети, со вистински (оригинални) клучеви или со нивни дупликат, ако до таквите клучеви дошол со дејствија од точка 1 и 2 од овој став;
- 4) влегол во заклучен простор низ отвор кој не е определен за влегување и притоа мора да совлада пречки кои оневозможуваат влегување без напор;
- 5) провалил во заклучено сместуваште (железна каса, сеф, трезор и сл.) во простории во кои дошол на начин кој според одредбите на овој член се смета за провална кражба.

(3) Предметите се осигурени за време кога се наоѓаат во затворени и заклучени простории, а на отворено само ако градилиштето е обезбедено со цврста, добро одржувана ограда (градежни паноа, арматурни мрежи, дрвени или жичани огради), висока најмалку 2 метра. Оградата мора да биде заклучена, а градилиштето мора да го надгледува постојан чувар или служба за обезбедување односно видеонадзор, поврзан со служба за обезбедување. Осигурувачот не е во обврска да исплати надомест на штета доколку се утврди дека наведените услови од овој став, при настан на осигурениот случај не биле исполнети.

(4) Пронаоѓање на украдените предмети:

- 1) ако осигуреникот на било кој начин дознае каде се украдените предмети, тој мора веднаш да го известат надлежниот орган и осигурувачот;

- 2) ако осигуреникот се уште не ја примил исплатата за надомест на штета тој е должен најдените предмети да ги преземе. Ако предметите се оштетени, штетата се пресметува според трошоците за поправка и употребениот материјал, на денот на пресметка на штетата;
- 3) доколку осигуреникот веќе ја примил исплатата за надомест на штета, украдените и дополнително пронајдените предмети, тој може да ги преземе при што мора на осигурувачот да му ја врати исплатената сума, односно соодветен дел од неа. Ако осигуреникот не сака да ги преземе најдените предмети, тие стануваат сопственост на осигурувачот.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПОПЛАВА, ПОРОЈ, ВИСОКА И ПОДЗЕМНА ВОДА

Член 21

Поплава и порој:

- (1) Поплава е стихийно и неочекувано поплавување на теренот од постојани води (реки, езера, мориња) поради тоа што водата се излила од коритото или го пробрала одбранбениот насип или браната, излевање на водата поради вонредно висока плина и бранови со невообичаена сила на море или езеро како и од надоаѓање на вода од вештачки езера.
- (2) Поплава е и неочекувано поплавување на теренот поради нагло создавање на големо количество водена маса која настапува како последица на провала на облаци.
- (3) Порој е стихийно и неочекувано поплавување на теренот со водена маса која се создава на низбрдните терени поради силни врнежи и се слива по улиците и патиштата.
- (4) Осигурувањето ги покрива само штетите предизвикани на осигурените предмети за време додека поплавата или поројот трае и непосредно по повлекувањето на водата.
- (5) Осигурувањето не ја покрива штетата која ќе настане:
  - 1) поради механичко дејствување на водата во внатрешноста на цевките, каналите и тунелите;
  - 2) од габички поради влага;
  - 3) поради слегнување на тлото како последица на поплавата или поројот;
  - 4) поради дејствување на подземна вода во надкопи, подкопи, подземни ходници и јами во рудници;
  - 5) од поплавување со вода излеана од канализационата мрежа, освен ако до излевањето дошло поради поплавата или поројот;
  - 6) на залихите на материјалот и опремата наменета за градба, кои се наоѓаат во живи или мртви корита на потоци, реки или на простор помеѓу коритото и насипот (инундационо подрачје);
  - 7) на залихите на материјалот и опремата, наменети за градба, кои не се складирани најмалку 10 см од нивото на тлото;
  - 8) поради поплавување со вода која за време на поплавата се создала во вдлабнатини и јами.

Висока вода:

- (6) За висока вода според овие услови се смета исклучителна појава на невообичаен пораст на водостојот во неочекувано време Обврската на осигурувачот започнува со порастот на високата вода над однапред утврдените месечни коти на водостајот (или протокот), измерени на градилиштето според најблиску поставениот покажувач на водостојот.
- (7) Осигурувањето ја покрива штетата која ќе настане на осигурените предмети кога високата вода ќе ја надмине претходно утврдената месечна кота на водостојот или проток, која ја покажува најблиску поставениот покажувач на водостојот. При склучување на осигурувањето потребно е претходно на градилиштето да се утврди од која височина на водата настанува обврската на осигурувачот.

Подземна вода:

- (8) Подземна вода е ненадејно подигнување на количина на вода која постојано се движи под нивото на земјината површина.

Сава осигурување а.д. Скопје

Ул. Загребска 28а

www.sava.com.mk

- (9) Осигурувањето ја покрива штетата поради неочекувано продирање на подземна вода во градежната јама или објектот во изградба.

- (10) Осигурувањето ги покрива и трошоците за отстранување на насипаниот, урнатиот или откинатиот материјал, но најмногу во ширина на еден метар од осигурениот објект во изградба.

- (11) Осигурувањето не ја покрива штетата која ќе настане при:

- 1) изградба на објект во непосредна близина на постојани води ако пред тоа не биле извршени соодветни технички мерки за заштита (на пр. не биле забиени попречни греди и сл.);
- 2) изведување на работи во тунели, ровови и градежни јами, каде што се очекува продирање на подземна вода нема доволен број на припремени пумпи за црпење на вода. Доволен број на пумпи е оној кој бил утврден врз основа на хидрогеолошки истражувања на теренот, односно стручно предвиден во проектот.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ЛИЗГАЊЕ И ОДРОНУВАЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕ

Член 22

- (1) Осигурувањето ја покрива штетата поради геолошки предизвикано лизгање на површината на земјата на косите терени со јасни манифестации на кршење на тлото и одронување кои за кратко време предизвикуваат статички опасни деформации или широки пукнатини на осигурените предмети.
- (2) Осигурувањето ја покрива штетата поради паѓање на земјениот материјал на или во осигурениот предмет и при тоа го оштети или затрупа.
- (3) Осигурувањето не ја покрива штетата поради лизгање на тлото, доколку не биле преземени сите потребни мерки за заштита, кои се познати во градежната техника и/или косините не биле изведени во согласност со проектот и теренските услови.
- (4) Осигурувањето ги покрива и трошоците за отстранување на насипаниот, урнатиот или откинатиот материјал, но најмногу во ширина на еден метар од осигурениот објект во изградба.
- (5) Осигурувањето не ги покрива трошоците за санирање на тлото и затрупување до првобитната конфигурација на теренот од кој се одрнал земјениот материјал.

ВРЕДНОСТ НА ОСИГУРЕНИТЕ СТВАРИ (ОСИГУРЕНА ВРЕДНОСТ)

Член 23

- (1) Според овие услови вредноста на осигурените предмети е:
  - 1) на објектот во изградба, односно неговите делови: вистинската цена на материјалот и работата, но не повеќе отколку што изнесува цената на материјалот и работата во договорот за изградба (која може да биде зголемена со договорен процент);
  - 2) на вградената опрема: цената на нов таков предмет но најмногу до осигурената вредност;
  - 3) на опремата за изведување на изградбата: набавната цена на нов предмет, намалена за изгубената вредноста поради истрошеност, стареење и економска застареност, доколку во договорот за осигурување не е поинаку договорено;
  - 4) на помошните објекти, усидрани пловни објекти (чамци, сплавови, понтони) и на помошниот градежен материјал во употреба е набавната цена на нови предмети, намалена за изгубената вредноста поради истрошеност, стареење и економска застареност.

СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 24

- (1) Сумата на осигурување претставува горна граница на обврските на осигурувачот. Доколку во договорот за осигурување не е поинаку договорено, осигурувачот има обврска само до висината на договорената сума на осигурување.

(2) Ако во договорот за осигурување не е поинаку договорено, осигурувачот за сите штети од член 1 став 2 точки 1 и 2 ќе исплати надомест на штети најмногу до сумата на осигурување (годишен агрегат).

ОСНОВА ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ПРЕМИЈА

Член 25

(1) Ако осигурувањето е склучено на вистинска вредност, основа за пресметување на премијата е пресметковната вредност на градежниот објект, односно пресметковната вредност на работите за изведба на градбата. Во случај кога по завршување на изградбата се утврди поинаква вредност на извршените работи од онаа што била употребена како основа при склучување на осигурувањето, се прави конечна преметка на премијата.

(2) Ако осигурувањето се склучи на прв ризик, премијата се пресметува од договорената сума на прв ризик.

(3) При пресметувањето на премијата се користат одредбите на важечката тарифа за осигурување на објекти во градба.

МЕСТО НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 26

(1) Местото на осигурување е наведено на полисата и претставува подрачје на градилиште со прирачни складишта и другите помошни објекти на градилиштето, кои исклучиво служат за изградба на осигурениот објект, доколку во договорот за осигурување не е поинаку договорено.

ОСИГУРЕН СЛУЧАЈ

Член 27

(1) При осигурување на предметите се смета дека настанал осигурен случај во моментот кога поради една од осигурените опасности почнало да настанува оштетување на осигурените предмети.

УТВРДУВАЊЕ НА ВИСИНА НА ШТЕТА

Член 28

(1) Штетата која ја покрива осигурувањето, се утврдува односно пресметува во случај на:

- 1) во случај на оштетување или уништување на објектот во изградба, односно неговите делови - според осигурената вредност, намалена за вредност на остатоците;
- 2) во случај на оштетување или уништување на вградената опрема - според осигурената вредност намалена за вредност на остатоците;
- 3) во случај на оштетување или уништување на опремата за изведување на изградбата, помошните објекти и помошниот градежен материјал во употреба според трошоците на поправката намалена за изгубената вредност поради истрошеност, стареење и економска застареност, и намалена за вредноста на остатоците освен ако во договорот за осигурување не е поинаку договорено.

(2) Остатоците на уништените или оштетените предмети остануваат во сопственост на осигуреникот и се пресметуваат според пазарната цена и состојбата на предметите на денот на утврдувањето на штетата.

(3) Осигуреникот е должен да води градежна книга и градежен дневник, согласно законските и подзаконските акти. При увид кај настанал осигурен случај, како и припресметка на висината на надоместот од штета, осигуреникот е должен да го достави градежниот дневник а ако се смета за потребно и градежната книга.

(4) Не се надоместуваат трошоците за изведување на работа која со проектот не била предвидена (на пр. трошоци за променет начин на изведување на работите, извршените подобрувања, проширувања или пополнувања, потребни зацврстувања поради

променети статични основи и сл.), дури и тогаш кога тие трошоци се последица на осигурен случај.

(5) Доколку настане штета поради грешка во проектот, материјалот, во конструкција или при изработка во работилница (грешка во производството) и за тие грешки спрема законските прописи одговара производителот, добавувачот на предметите или проектантот и таквите грешки не се исклучени со осигурувањето, осигурувачот ги превзема од осигуреникот сите права што тој ги има према производителот, добавувачот односно проектантот.

ТРОШОЦИ НАСТАНАТИ ВО ВРСКА СО ОСИГУРЕНИОТ СЛУЧАЈ

Член 29

(1) Осигурувањето ги покрива и трошоците за чистење, што е потребно поради настанато уништување или оштетување на осигурените предмети, но најмногу до 3% од вредноста на осигурениот предмет кој бил уништен односно оштетен, освен ако во договорот за осигурување не е поинаку договорено.

(2) Освен трошоците од став 1 на овој член, осигурувачот ги надоместува и трошоците во врска со настанатиот осигурен случај, кои се потребни пред почетокот на отстранувањето на штетата (техничка документација со претходни истражувања), но најмногу до 1% од вредноста на осигурениот предмет кој бил уништен односно оштетен.

(3) При настан на осигурен случај осигурувачот е должен да му ги надомести на осигуреникот тошоците што тој ги имал за да ја намали или спречи понатамошната штета на осигурениот предмет и кои настанале со писмено одобрение на осигурувачот. Доколку осигуреникот неоправдано не се обиде да го спречи настанувањето на осигурениот случај, односно да го решава, обврската на осигурувачот се намалува за толку колку што се зголемила штетата поради тоа.

(4) Вкупниот надомест на трошоците наведени во став 1 и 2 од овој член заедно со надоместот на штетата на предметите, не смее да ја надмине сумата на осигурување, односно вредноста на осигурените предмети кои биле уништени односно оштетени.

Осигурувачот ги надоместува во целост трошоците наведени во став 3 од овој член, и тогаш кога нивниот износ заедно со надоместот на штетата на предметите ја надминува сумата на осигурување односно вредноста на осигурените предмети кои се уништени односно оштетени.

(5) Осигурувањето не ги покрива трошоците на противпожарните бригади кои според намената на нивната работа мораат да нудат бесплатна помош при настан на осигурен случај.

ВАЖНОСТ НА ОПШТИТЕ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 30

На осигурувањата склучени по овие Услови се применуваат и Општите услови за осигурување имоти, доколку не се во спротивност со овие Посебни Услови.

КЛАУЗУЛИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 31

Составен дел на овие Општи Услови за осигурување на објекти во градба се : Клаузулите за осигурување на објекти во градба.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 32

Овие Посебни услови влегуваат во сила со денот на донесувањето, а ќе се применуваат од 01.05.2014 година, со што престануваат да важат Посебните услови за осигурување на објекти во градба со деловоден број 02-4105/13 од 12.08.2010 година, донесени на 27-та седница на Одборот на директори одржана на 11.08.2010 година, со датум на примена од 01.08.2010 година.